

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk,
Feigl Gyula
kiadó címére küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

XXII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ERNŐ.

38. szám.

Kossuth.

Szept. 19.

Nemzeti színű szalagok, nemzeti színű zászlók teszik színessé az utcák képét. A becsukott üzletek komoly ünnepies színe ünnepi hangulatba ringatja az emberek sokaságát, mintha a szíveket egyszerre megillette volna a multa való visszaemlékezés, mintha újra megéreznék a magyar szívek, hogy ki volt nekünk Kossuth Lajos . . .

Tüeményes alakja, mint a hazaszeretet világitó fáklyája lebeg felettünk. Láng lelkének megnyilatkozása, varázsszava lebilincselte és elragadta a lelkeket és csodákat művelt. Az ő szava ragadta ki a nemzetet a tespedésből, az ő szavának ereje teremtette meg a magyar honvédséget, mely annyi dicsőséges diadalt aratott; ez egy ember szava, mint Isten szava a világot, teremtett fegyvereket, pénzt és hatalmat egy öntudatra ébredt nemzetnek. Ez egy embernek szava alkotta az egész opopciát, a fenséges költeményt, melynek elnémitására a zsarnokság, minden hatalmával, képtelennek bizonyult.

Gyönyörűen fejezte ezt ki, Szabolcska Mihály ódájának ez a része:

. . . Hogy volt idő mikor ez a nép
Halott volt, dermedeg halott.
S az „idők teljességén“ akkor,
Felettünk megzendült az ég . . .
S egy új eget, új földet kezdő,
Egy szent, egy holtakat ébresztő,
Bűbajos szózat hallaték!
És fagy felolvadt, dermedés szűnt,

A merre e szó hallatott.

És talpra állt — csodák csodája! —

Verein sirjából a halott.

Magyarország minden göröngye

Megmozdult e szó hallatán . . .

Seregek nőttek, hadak keltek,

A csatákba dalolva mentek,

S mind: a neveddel ajakán!

A nagy kor lozajlott, diéső és sötéten. Nagy alakjai, köztük a legnagyobb is, elmúltak. Csupán emlékek él a nagy alkotásuk romjain az új független haza, hálás fiaival.

A megemlékezés e nagy napján Köszeg városa is kegyeletes ünnepet ült. Dél előtt 11 órakor díszközgyűlés volt a városházán, melynek gyűléstermét ünneplő ruhás közönség töltötte meg. Sisovics Miklós dr. polgármester a városi tisztikar élén elfoglalta helyét s üdvözölve a megjelenteket, elmondotta ünnepi beszédét. Szavait azal végezte, hogy a hazaszeretet e magasztos ünnepén élte a királyt. A megjelentek felé a helyeikről kiáltottak éljent. A beszédet jegyzőkönyvbe foglalják. A városházán tartott ünnepély ezzel véget ért.

A polgárság ünnepe.

A Köszegi Polgári Kör ma, vasárnap rendezte Kossuth-ünnepét, hogy azon a város minden rendű és rangu polgára résztvehessen.

Erre vonatkozólag a rendező-bizottság a következő felhívást bocsátotta ki:

Polgárok!

Száz éve annak, hogy a magyarok Istene elküldte nekünk a szabadság Messiását: Kossuth Lajost.

A kárpátoktól az Adriáig, a leghitványabb viskótól a legfényesebb palotáig, hazafias lelkesedéstől visszhangzik a honhaza.

Ki volt hát Kossuth Lajos? Mit tett Kossuth Lajos?

Nézzétek e hazát! Mi volt 100 év előtt, milyen most?

E két korszak közötti különbséget toremtette meg Kossuth Lajos.

Ő tette e földön magyarrá, ő tette szabaddá a magyart!

A szolgaság keserű kenyeréhez már-már hozzászokott nemzettel ő izeltette meg a szabadság, a függetlenség édes gyümölcseit.

Árpád szerezte meg e hont a magyarnak, utána lassan veszendőbe ment a haza; Kossuth Lajos visszaszerezte azt.

Honalapító volt Kossuth Lajos! A nemzeti szabadság vértanúja volt Kossuth Lajos.

Polgárok! Csak az a nemzet tud helyt állani a jövő nehéz küzdelmeiben, a mely meg tudja, meg meri becsülni nagyjait. Gyáva nemzet az, a mely megtagadja legnagyobb fiait.

Soha sem volt, soha sem lesz ilyen a magyar!

Polgárok! Köszegiek!

Köszeg város falai között mindig erősen lüktetett a hazafias szellem!

A köszegi polgárok szabadság-szeretetét vérel és karddal írta fel a világtörténelem lapjaira Jurisics Miklós.

Köszeg városában már csodákat művelt a hazaszeretet!

Elhomályosítanók, bemocskolnók egész multunkat, ha éppen mi maradnánk hátul Kossuth Lajos ünneplésében.

A hivatalos város szép ünnepéhez oda kell sorakozni a társadalom ünnepének is.

TARCA.

Az izlés élettana.

Hála néked Brillat Savarin, ki megirtad azt a pompás könyvet, melynek ugyanez a címe, mint az én mostani cikkelyemnek. Mert a te bölcs, finom és elmés felvilágosításaid után most már szégyenkezem, hogy eddig a gourmandise-ben (az inyenckedésben) nem láttam egyebet, mint brutális, alantos, önző szenvedélyt. Te tanítottál meg, hogy az asztal örömeinek élvezése csak oly jogosult, mint a zenében, az illatban vagy a színekben való gourmandise. És akkép megvilágosodván értelmem, hadd beszéljek magam is az inyenckedés felől.

Tudom azt, hogy a nyalánság falánsága nőhet, a hogy ez a torkosságba csap át. A szenvedélyből tobzódás lehet, mint a rómaiaknál történt. Az a császár, ki rabzolgáinak testével hizlaltatá a halait, bizonyára messze túlajtott az asztali örömök határán. De viszont ama római gourmet, ki izéről rögtön fölismeré a Tiber torkolata körül halászott pontyot attól, melyet a városi két hid közt fogtak, a ki megérzé melyik liba hizott ócska, sajtot fűgén s melyik a frissen, az ily finomra nevelt izlésben uincs semmi visszaasztító. Az ilyen művelt iny van olyan nemes organum, mint ama karmester füle, ki százötven zenész hangversenyében megint a nagy-bőgőst, mért a hüvelyk- s nem a mutatóujjával szoritja le a d hirt? Mily nemes idegzet az, mely ize után meg tudja különböztetni a perigordi szarvasgombát attól, mely a Haute-Provenceban, a Bourgogneban vagy a Dauphineban terem!

Vannak emberek, a kik azért esznek, hogy éljenek, de vannak olyanok, kik élnek, hogy egyenek. Mindkét species érdemtelen arra, hogy foglalkozunk velők. Im,

az elmés Brillat Savarin, a munkáját megelőző atozizációban a definícióval hint kellemes derűt a kérdésre: „A teremtő, rászorítván az embert, hogy evés által gondoskodjék életéről, az étvágy által hívja föl erre s a gyönyör által jutalmazza meg“.

S hová lenne az emberi nem, ha szaporodásáról nem a legedesebb ösztön gondoskodnék? Az él és a szerelem — ez tartja fenn a világot, mondja Schiller.

Az, a ki csak azért eszik, hogy éljen, ki válogatás és ítélet nélkül hányja magába az ételt, a ki képes arra, hogy míg eszik, közben még olvasson is, vagy gondolatokba mélyedve addig egyék, míg lélegzete elszorul: hasonlít ahhoz, a ki a hegyben nem lát egyebet nagy dudorodásnál, a virágban fűnél, a folyóban viznél, föltéve, ha egyáltalán észreveszi a vidéket. Az ilyen „gondolkodó“ férfinak mi az étel, mikor azon törí magát, hogy — beszeresse? A feleség bámulja az ilyen férjet és büszke rá. Még csak nem is tudja, mit eszik! Nagyszerű! A börze és a vele rokon foglalkozási ágak nevelik az asztal e fajta vaksiját.

Van aztán olyan, ki az evésről megvetéssel szól, s szükséges rossznak vallja. Ki abban valami virtust keres, hogy nem érdeklí az asztal s költői dolognak tartaná, nem enni.

Pedig éppen a valóban szellemes ember nagy ismerője és becsülője az asztal gyönyöreinek. Ha a német értene az evéshez, kétségkívül Göthe lett volna nemcsak első írója, de első gastronomusa is. Mutatja az, hogy midőn először ebédelt Elzászban, ezt írta naplójába: „Azt hiszem, a francia nyárs és nem a francia kard hódítá meg e gyönyörű tartományt“. Tehát, mint mindenre a világon, a gourmandiára is volt tehetsége e rendkívüli férfinak, csak hogy otthon nem volt alkalma kifejteni e talentumát.

Német gastrouomusról uem is emlékszik meg a

krónika, de igenis egy nagybélű vitézről, kinek „Fresskahlé“ nevet adtak s a mult században Wormsban élt. Azt állítja róla egy memoriale, hogy megevett egy ülő helyében öt nyulat, három pulykát, egy ludat, két sajtot és tizenkét főtt göthai kolbászt. Sőt egyszer, mikor nem volt mit ennie, bekapott egy ólomkalamárist s tentástul, porzostul megemészte. Az egész német parnaszszuson gastronomikus tekintetben csak az egy Kant képez tündöklő kivételt, ki a mustár elkészítésében remekelt. A többi nagy férfiú egész életén át megadással evett „Sauerkraut mit Spaetzle“.

A polgárosodás élén álló Franciaország nemcsak forradalmi eszméivel, de konyhájával is új korszakot alkotott az étkezésben. Az igazi francia szakács — és minden igazi francia egyuttal szakács is — egy csipet liszttel, egy kanál vajjal és fél vöröshagymával csodákat művel. A francia specialitás a mártás, ezzel jó ize szerez még a papucsok is. Az ember az öregapját is megveszi, ha jó lében találják föl, tartja nálok a példabeszéd. Maga a jeles Arago így nyilatkozott egyszer: „Egy új étel föltedezése többet tesz az emberi nem boldogságáért, mint egy új csillag föltedezése“. S még ma is vita tárgya: Argo gastronomusnak volt-e jelesebb, mint astronomusnak. A mi a magyar konyhát illeti, dicsekedünk vele, hogy legjobb a világon. Mindenesetre; legjobb nekünk. Valami ázsiai van a felfogásban, olyan fajta, mely a nőt annál szebbnek tartja, mentül kövérebb. Hóni konyhánkat nem lehet kimenteni a zsírosság és tulságos fűszerezés vádjá alól: azonban őseinknek nyereg alatt puhult ló-steakje óta maig nagyot haladtunk, s mindaz, a ki életében nem evett halászlét, gulyásos lust, fordított kását, tarhonyát, töltött káposztát, turós lepényt és csuszát: az bizony ugyanennyi élvezettel szegényebb.

A jó az ételben sokszor a faji dispozição fordul

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

A „Köszegi Polgári Kör“ a „Concordia“ daloskör közreműködésével f. hó 21-én este 8 órakor a „Mulató“ nagytermében hazafias Kossuth ünnepélyt tart.

Azért rendezzük az ünnepélyt vasárnapon, hogy részt vehessünk benne mindnyájan, mi, a kik Isten után Kossuth Lajosnak köszönhetünk legtöbbet e magyar hazában.

Jöjjetek el mind! Szünjék meg közöttünk azon a szent napon minden ellentét; legyünk egyik, egyben, abban, a minek Kossuth Lajos volt a legnagyobb apostola: a haza szeretetében.

Köszeg, 1902. szeptember havában.

A rendező bizottság.

Az ünnepély programja a következő:

„Megnyitó beszéd.“ Tartja: Dr. Hegedüs János. „Kossuth-Hymnus.“ Éneklő a „Concordia“. „Ünnepi beszéd.“ Tartja: Dr. Szemző Sándor. „Szózat.“ Éneklő a „Concordia“. „Fohász.“ Rákositól: Előadja: Köszegi József. „Hymnus.“ Éneklő a „Concordia“. „Kossuth“ alkalmi költemény: szavalja Jámbrits Lajos. „Kossuth-nóta.“ („Kossuth Lajos azt üzenté“.)

Városi ügyek.

2377/902.

Hirdetmény.

A magasabb légköri tudományok kutatása céljából Európa majdnem valamennyi államában időnként kisebb vagy nagyobb léggömbök bocsátatnak fel, melyek oly készülékekkel vannak ellátva, melyek a hőmérséklet, a nedvességet stb. egy befektetett papírlapra önműködőleg feljegyzik.

A legközelebbi években minden hó első csütörtökén, ezenkívül pedig alkalmilag más napokon is ilyen léggömbök bocsátatnak fel egyidejűleg Angliában, Franciaországban, Elzász-Lotharingában, Bajorországban és Oroszországban.

Poroszországon a léggömbök a kir. meteorologiai-intézet aeronautikus observatoriuma részéről a Berlin mellett levő tegli lúterán bocsátatnak fel; ennél fogva a léggömb, műszerek és minden tartozéka kintestári tulajdon.

Mint hogy ezen léggömbök csak készülékeknek vannak megalkotva, ember azonban nincs velük, fel kell tenni, hogy azokat, ha értelmes emberek találják meg, ólászó módon megőrizzék és visszaküldeni fogják. Hogy tehát a lakosoknak lehetővé tartsuk, hogy ezen fontos, minden műveltségben gyakorolt kísérletezőknek az egyszerű közreműködésüknek, a szóban levő léggömbökkel lezárásuk a feltalálásuk alkalmával leendő mikénti elbáránsára vonatkozólag közhírre tétel végett a következőkről értesitem a törvényhatóságot:

1. A műszerek felvitelére többnyire gázzal töltött léggömbök, néha azonban sárkányok is használtak, a melyek acélcsővel vannak ellátva és a melyeknek felszállása a szél ereje által idéztetik elő. A léggömbök vagy szövetből vagy gummiból, vagy papírból készülnek, alul nyílással van, a melyen át a gömb ovatos nyomkodásával a gázt ki lehet üríteni, főképp könnyen akkor, ha a nyílást felfelé fordítjuk.

A papíros-léggömbök, melyeknek burka magában véve értéktelen, elszakítás által kiüríthetők. Ezen eljárásnál azonban magától értetődőleg, minden nyílt tűz (szivar, pipa, gyufa és más egyéb) a legnagyobb gondossággal távol tartandó, mivel a gáz könnyen fellobbanhat. A szövet- vagy gummi-léggömbök a lehető legnagyobb vigyázzal kezelendők s ennél fogva például a fákra lehetőleg megemelés (ronzállás) nélkül veszendők le.

Az ezen észlelt használt sárkányok alakja négyzetes, nyitott, fapálcákból álló szerény, melyet részben gyapjuszövet von be.

Előfordul néha, hogy a sárkányon még egy hosszú acélcsővel van; ez esetben, ha valószínű, hogy a sodrony egy erős áramú villamcsatlékkal érintkezésbe jöhet, a sodronyok puhta kézzel való megfogása, vagy fedetlen kezével való megérintése gondosan kerülendő, a veszély elhárítása céljából a kezek száraz kendővel csavarandók be. Kerülni kell továbbá a nagyon türekeny sárkányok minden szükség nélküli rongálását.

2. Ha a léggömb vagy sárkány erős szél mellett még gyorsabban mozoghat, vagy a megállításkor minden elővigyázat megteendő, hogy ne rángatassék s ez által megérüljön. A mozgás megakadályozása céljából legajánlatosabb a lecsúszó kötelet gyorsan egy szilárd cövek vagy fa köré csavarni.

3. A léggömbön vagy sárkányon levő eszközöknek és műszereknek különös értékük van, minél fogva azok a legkiválóbb elővigyázattal kezelendők. Mielőtt a fémpapírossal befedett kis kosárka, melyben a készülék van, a levegőben megfogható, vagy

meg, vagy egyáltalán dolog. Kínainak iszonyat egy magyaros gulyás, nekünk viszont még rá gondolni is tengeri betegség egy kínai gilisztá-pástétom.

A mi étkezési időbeosztásunk meglehetősen oktalan. Nemcsak későn vacsorálunk, hanem olyan ételeket vacsorálunk, mely megzavarja éjjeli nyugalomunkat. Színházban, a helyett hogy, mint a művelt nyugotiak, a kellemes jóalakosság érzetével nézünk az előadást: gyomruk felvonásról felvonásra követelőbb lesz s a legérzékenyebb jelenetek alatt burgonyával körített roast-beef vagy macaronis vesepecsenye látomásai gyötörnek.

Sokban vagyunk még pogányok. Ebéd közben valakit meglátogatni, őt üdülésének a nagy órájában háborgatni, nálunk mindennapi dolog s a chablonszerű bocsánatkérésrel elütni vélik a dolgot. Persze, e visszaélésben oka van annak is, hogy a hányan vagyunk, mind más-más órában ülünk ebédhez.

Mon diner — my dinner: a francia vagy angol előtt a legünnepélyesebb fogalmak egyike. Legfőleg csak az ablakon buzgó bombának bocsátják meg, ha ebédjüket megháborítja.

Az igazi gourmet-vendég áldása egy fiatal háztartásnak, bár eleinte kétségbeeszi a tanulatlan asszonykát. De tanácsa, figyelmeztetése a kezdő gazdaasszonyra nézve értékesebb az anyagi oktatásnál és az apai intésnél.

Mert nagy tudás és bölcsesség kell csak egy salátát elkészítéséhez is! Mint Brillat Savarin mondja: a salátába bölcs hinti a sót, szegény a mustárt, fukar az ecetet, tékozló az olajat.

ha az a földön vagy egy fán függve találják, mind-n belső érintés nélkül levághandó és nagy óvatossággal kivittatlanul, ha lehetséges, esőtől is védett helyre teendő. Ha a kosárkán még különös utasítások is volnának elhelyezve, úgy azok rögtön végrehajtandók, például ha kérték, egy különösen megjelölt zsinor addig húzandó, míg egy rugó elcsattan, minek az a célja van, hogy a korommal befektetett papírossal történt feljegyzéseknek utólagos letörlése megakadályoztassék.

4. A léggömb, hálót, ernyő, sárkány és minden hozzájuk tartozó rész hasonlóképpen gondosan megőrizendő.

A Poroszországból s a ur. birodalom egyéb részeiből, sőt más országokból származó ily talált léggömbökről stb. azonnal távirati értesítés küldendő „Aeronautische Observatorium Reineckendorf — West bei Berlin“ címre, — melyben a talált pontos címe is megjelölendő.

5. Minden talált és szakszerű módon kezelt léggömb vagy készülékért a találóknak a kezelés gondosságához képest 20 márká jutalom fizetetik ki, ezen kívül minden egyéb költés, meg a sürgönydíj is megfizetetik. Vizsoly esetén a porosz kir. orsz. tanács-hivatal dönti el, hogy kiket illet meg a jutalomdíj.

Ha bárki is ilyen léggömböt vagy műszereket talál, jelentse azt be azonnal a rendőrhatalóságnál, de mindenképpen kondoskodjék személyesen arról, hogy a hatóság megérkezéseig az sértetlenül megőrizze.

Különösen pedig figyelemztetik a lakosság, hogy a műszereknek minden kinyitása, vagy felette türekeny részeinek megérintése, kiváltságos módon a befektetett papírossal vagy fémmel bevont hengernek vagy dobnak megápolgatása a felszállás tudományos értékét helyrehozhatatlanul megcsinálhatja és hogy ezen okból is a jutalom nagysága első sorban attól függ, vajjon a feljegyzések sértetlenek-e, vagy pedig a találó hibájából vagy ügytelensége következtében megromlottak-e.

Köszeg, 1902. évi szeptember hó 15-én.

Köszegi József s. k.,
rendőrkapitány.

Hirdetmény.

Köszeg szab. kir. városán az 1902. évi adó ellenőrzést, az e célból kiküldött pénzügyi közeg f. évi szeptember hó 25-én tartja meg.

Erről a községi adózók azon figyelemztetésével értesítettünk, hogy a kinek valamiféle adóügyi természetű panasza van, ennek előterjesztése végett a városi adóhivatalban a kiküldötténnel fennni napon a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Köszeg, 1902. évi szeptember hó 15-én.

Városi adóhivatal.

Ünnep után.

Az evang. egyház egyetemes Gyámintézet és a Luthertársaság községi gyűlései véget értek, az ünnepésekben városunk színe-java részt vett. Az evang. templomban és a vasárnapi banketten olyan beszédeket és felköszöntőket hallottunk, melyek lelünk mélyen megindították és megerősítettek hitünkben egy szebb és jobb jövőbe bizonni. Nagy, figyelmet keltő kijelentések is történtek tőzstok alakjában és — mit jól esik konstátálnunk — nemcsak az evangélikusok részéről, hanem a községi kath. lelkészek két leghivatottabb tagjától is, Kincs Istvántól, az aranyoszajú plébánostól és Dr. Mány Engelbert tanártól, a bencés-rend gimnázium nagy tudományú igazgatójától.

Mély és tartós volt e derék papok beszédeinek hatása, melyeket Pröble Heurik helybeli evang. lelkész gyönyörű érces, csengő hangon elmondott és imaszerű lendülettel bíró felköszöntője előzött meg. Csak egyet vettünk fájdalommal észre, hogy f. i. a helybeli izraelita hitközség a testvérisülés ezen ünnepélyén sem a templomban sem a banketten képviselve nem volt. Jól esett minden emberbarátnak eze az ész és szív harmonikus egybeolvadásából eredt szebbnél-szebb gondolatok és érzelmek tolmácsolását olyanok szájából hallani, kiket a kisvárosi szűkkeblűség s a piaci tracsacs türelmetlenséggel s felekezeti tulkapással szeret titokban vádolni. Meghallhatták most ezek egész nyíltan és érthetően, hogy városunkban a katolikus és evangélikus egyház vezetői a mig egyrészt kötelességüknek tartják egyházuk jogai felett őrködni, addig másrészt testvéri szeretettel és jó indulattal tekintik az egyházak kölcsönös fejlődését, gyarapodását és megerősödését.

„Minden folyónak két partja van, hiába védjük az egyiket, ha a másikon senki nem áll őrt — mondja Kincs István gondolatokban és képekben gazdag felköszöntőjében a pozitív hitre vonatkozólag, melyet Mány dr. igazgató ur tőzstájában előtte haugsulyozott s melyet Kincs plébános egy patakhoz hasonlít, a melyen több malom őröl. „A mindeuható engem is a partra rendelt e város határain belül és védem, védeui akarom, mennyire gyöngye erőmtől telik s azért örülök, hogy a tulsó parton is lelkes munkások állanak a sorompóba. A községi ágostai gyülekezet két lelkésze mint gondos órák teljesítik hivatásukat — s kívánom, teljesítsék soká, a meddig a jó isten akarja, s így közös erővel két part közé szorítva az élő hitet, elvezetjük ezt egyházunk malmára, hogy azokban még soká megtörhessük az élet kényerét a tenger lelkiéhez számára. Isten tartsa meg őket, ó rájuk emelem poharamat“.

Igen, nekünk is az a véleményünk mélyen tisztelt lelkész urak, őrködjének Önök partjaikon, hogy a hit patakja szépen csergedezve folyjon, hogy abból minden vándor kénye-kedve szerint merítseu magának üdítő italt, de őrködjének annak kristály tisztasága fölött is, hogy azt misem zavarja meg, nehogy a patak fenekén lévő felekezeti türelmetlenség és felekezeti szűkkeblűség s alakja felülkeredjék, mely az éltet adó vizet méreggá, a kies patakocskát zavaros hullámu haborgó folyammá változtatja. Oh kérjük Önöket, szorítják ilyenkor a dühöngő patakot ismét vissza ágyába, mielőtt

még partjait tullepve, kárt okozhatna. De különösen kérjük még Önöket, hogy csináljanak e patakon vagy folyóu számos átjárót, építseuék rája sok hidat, hogy a különböző felekezetek hívei könnyen érintkezhessenek egymással; hassanak oda, hogy az utasokat mindkét parton kitárt karokkal fogadják, hogy így megmutassák, miszerint egy Atyának gyermekei vagyunk, kik ugyan különböző izlés szerint öltözködhetünk, de azért szívben és lélekben édes testvéreknek érezzük magunkat. Így aztán közös jó akarrattal, könnyen sikerülend ama társadalmi problémák nagyrészt megoldani, melyektől hazánk udve és népünk boldogulása függ.

Es ha ez majdan bekövetkezik, el fog némulni a piszkos gyanu, a kaján irigység, mely városunkban társadalmi téren is minden igaz ügyet már eleve beszenyuey, a legjobb akaratot s a legnemesebb törekvést csirájában fojt el, mely a lelkiismeretes hivatalnokot, a buzgó és közjóért lelkesedő emberbarátot, a hivatásának élő szakembert a kávéházak és beizlik füstös levegőjü bódéiban rágalmazni, ócsárolni és bemocskolni törekszik. A társadalomnak ezeu denevérjeit a megtisztult közvélemény könnyörtelenül fogja szögre feszíteui, úgy hogy azoknak elmegy kedvük a jövőben vén asszonyuk módjára titokban ugyan, de azért a tisztességes emberek háta mögött hangosan azok becsületét és jó hírnevét fekélyes nyelvükre veuni. Nem sokára eljő az idő, midőn az ilyenekről nyíltan fogjuk lerántani a tisztességes ember álarcát, pelleugére fogjuk őket állítani és a művelt társadalom közmegevetésének még akkor is odadobni, ha azok az elkövetett ocsmányságokért csupa gyáva-ságból lovagias férfiak módjára igyekeznek is írott papírral, jegyző könyvekkel a rágalmat visszaszívni és így a közvélemény szemébe port hinteni.

Mert immár egy újabb kor küszöbéu állunk, mely előtt Köszeg sem maradhat mozdulatlanul, a megtisztult hit, a haladás, a felvilágosodás és a kölcsönös becsülés érája. Tartós munka, szeplőtlen jellem, törhetlen akarat és az emberiség eszményeiért való lelkesülés a főbb kellékek, melyek demokratikus alapon földi létünk szilárd bástyáját alkotják. Ezek fognak mindnyájunkat egyenlökké és erősekké tenni, hogy sikerrel küzdhessünk meg a körülöttünk és közöttünk ólálkodó rágalommal, erőszakoskodással és piszkos ünérdekkel.

Mi nyíltan kimondjuk, hogy nemes küzdelmünkben senki hathatósabban nem serkenetheti az embereket munkálkodásra, mint az igazi hivatását átértő és átérző pap, semmi sem buzdíthatja sikeresebben kitartásra, lankadásunkat semmi jobban el nem oszlathatja, mint a felebaráti szeretetre épített vallás, melyek nevében a lefolyt községi nagy napokon katolikus és evangélikus részről egyaránt fenneu s ünnepélyesen hirdették, hogy legkomolyabb akaratuk és legszentebb igyekezetük leendő városunk polgárait valláskülönbség nélkül ezentul is testvéries egyetértésre inteni.

Legyen így. Mi lelünk teljes tisztaságával, szívünk egész melegével örvendünk e nyilatkozatokon és kívánjuk, hogy azok necsak írott malasztot képezzenek, mely talán csak az ünnepély és a conventionális forma hatása alatt szülemllett meg, hanem azok a Mulató falain kívül, a rcdlis életben is valóságos húst és vért öltsenek magukra, hogy a régi testvéri harc folytán társadalmi életében felbomlott és lesúlyedt Köszeg ismét talpra álljon és dicsó multjánál és nagy intelligenciájánál fogva az őt megillető helyet hazánk többi előre haladott városai között ismét visszanyerje magának.

Dr. Komény Ignác,
gyak. orvos.

H i r e k.

— Uj plébános. Varga György községi segéd-lelkész elnyerte a répce-szent-györgyi plébániát, hol előzőleg Erőss József dr. volt plébános.

— Kossuth Ünnepély. A Polgári Kör mai ünnepélye élénk viszhangra talált a legszeleesebb körökben s így hihetőleg ott látjuk majd városunk hazafias közönségének színe-javát. Szives tudomásul értésére adjuk a közönségnek, hogy az ünnepélyen *hölgyek* is jelen lesznek. A rendezőség ez alkalomra ünnepi emléklapot ad ki, meghívja a helybeli 48-as honvédeket is, kik közül a szegénysorsukat meg fogja vendégelni.

— Megjötték a vadászok. Fáradságos hat heti munka után csütörtökön reggel negyed 8 órakor vissza-érkezet a 11. vadász-zászlóalj a sasvári hadgyakorlatokról. Kivették részüket a fáradságtól, de kivették részüket az elismerésből is, amire derekasan rászolgáltak. Most néhány napi pihenést élveznek s két hét mulva egy részük szabadságra megy, leszolgálván három gyöngge esztendőt. Együttal akkorra megérkeznek az ujoncok és kezdődik elülről az abrikolás.

— Áthelyezés. Vörös Elemér és Thury József m. kir. honvéd-főhadnagyok áthelyeztettek Sopronba a 18. honvéd-gyalogezred törzséhez.

Naponta frissen főtt prágai sonka kapható

I. Mátyás király szobor gyűjtő bizottsága kérelme:

A Mátyás király szobor gyűjtő bizottsága tájékoztatót akar szerezni arról hogy a begyűlt pénz mennyiben fedezi a szobor költségeit, lapunk utján felkéri mindazokat, kiknek kezéhez gyűjtőív érkezett, hogy azt a begyűlt pénzzel együtt, lehetőleg sürgősen a Mátyás király gyűjtő bizottsága címére kolozsvára megküldeni szíveskedjék. 2. *Kossuth Lajos katonáinak fényképei.* Kossuth születése száz éves évfordulóján még élő 48-49 iki katonák képeiből egy nagy kiállítás rendez az orsz. tört. ereklye Múzeum. E kiállítás látható lesz a Mátyás király kolozsvári szobrának leleplezési idején is. A képek kiállítására a hazai előkelőbb fényképeszeket kérte fel a múzeum. A mi körünkben Kiss Antal fényképész fogja teljesíteni a leveleket. A múzeum lapunk utján az itteni kerületbeli honvédeknek arra kéri, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a fényképeszeti műteremben a maguk levelele végéig. A kinek egyenruhája van vegye fel, akinek nincs, az polgári sötét ruhába jelentkezzen. A múzeum Kossuth Lajos születése 100 éves évfordulójának maradó emléket akar a ma még élő katonák arcképeiből állítani. A képeket a honvédek Pantheonában helyezik el. A képekhez életrajzi adatokat is kell beadni. Erre kérdő ívek vannak letéve a fényképeszeknél és a honvéd egyesületeknél: csak a teletet kell leírni vagy lediktálni. A szegényebb sorsú honvédek levelele teljesen díjtalan.

— **A fogimnáziumi egyesület közgyűlése.** A községi fogimnáziumi egyesület 1. hó 21-én, ma délelőtt háromnegyed 11 órakor tartja közgyűlést a gimnázium rajztermében. Táragsorozat: 1. A megerősített alapszabályok bemutatása. 2. A vezetőség és tisztikar megválasztása. 3. Beszámolás az eddigi taggyűjtésről és jövedelmekről. 4. A legközelebbi teendők. 5. Esetleges indítványok.

— **Lovagias-ügy.** *Gürtl* Ödön ny. vasuti tisztviselő egy nyilatkozatát *Martinkovics* Mátyás, *Unger* Elek takarékpénztári hivatalnokok és *Salamon* Géza ny. honvéd-kapitány magukra nézve sértőnek találták, miért is lovagias elégtételt kértek tőle. *Gürtl* Ödön a kihívásra azzal felelt, hogy *Markovits* József ügyvéd útján feljelentette ezeket az urakat a kir. ügyész-égnél parviadalra való kihívás vétsége címén. A büntető-törvénykönyv. tudvalevően, hat hónapra terjedő államfogház büntetést szab arra, a ki valakit parbjára kihív, ugyszintén a segédekre is. Így lesznek a lovagias ügyekből lovagiatlan ügyek.

— **A községi állatbiztosító egyesületről.** Az e hó 15-én dr. *Rätz* István állatorvos főiskolai tanár szerkesztésében megjelent „*Állategészség*” című a gazdák, állattartók számára írt folyóiratban *Kukuljeric* József m. kir. állatorvos tollából a *községi állatbiztosító társulatról*, ismertető cikk jelent meg, mely cikknek célja volt a községi egyesületet az ország gazdáival, tenyésztőivel megismertetni. Részünkről elismeréssel tartozunk a cikkíró állatorvosnak, a ki ezzel nagy szolgálatot tett a gazda-közönségnek, de egyszersmind a város gazda-közönségének kinek ezáltal jó hírnevet szerzett az ország gazdái előtt.

— **Megörült.** *Preis* József szőlőmunkás a héten különös meglepetést készített a családjának. Minden különösebb ok nélkül lenyiszálta két malacnak a fejét s mikor ezzel elkészült, kijelentette, hogy még egy nagyobb feladatnak a megoldása is vár reá. Egy száz méteres vas gereblyét akart készíteni. *Preis* Józsefnek a magatartása feltűnt a rendőrhatalomnak és ezért egyelőre felügyelet alá helyezték. Ugyanis telette gyanús dolog, mikor valaki száz méteres vasgereblyéről tan-tázial.

— **Zenés felvonulás.** *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulóján, folyó hó 19-én este a községi tűzoltóság és a zenekar zenés felvonulást rendezett s a főtéren szerenádot tartott. A zenét nagy közönség hallgatta.

— **A Kossuth-ünnep és a honvédek.** Feltűnt a városban, hogy szeptember 19-én este nem láttak honvéd katonákat az utcán. Ennek oka az volt, hogy a honvéd állomás-parancsnokság megtiltotta a honvédeknek, hogy este elhagyják a kaszárnyát, megakarván akadályozni az esetleges összekoccanást más tegyvernembeli katonákkal.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Mindazoknak, a kik az e. e. e. Gyámintézet és a Luther társaság ünnepélyes közgyűléseire városunkba érkezett vendégek méltó fogadását és elszállásolását szíves támogatásukkal lehetővé tették: hálás köszönetet mond
a községi úg. hitv. ev. gyülekezet egyháztanácsa.

— **Halalozás.** A következő gyászjelentést kapjuk: *Ozv. Benda* Károlyné sz. Bolla Mariska a maga, ügy gyermekei: *László*, *Stefania* és *Mariska* nevében is mélyen megsomorodott szívvel jelenti felejthetetlen leányának, illetve testvérüknek Erzsébetnek folyó évi szept. hó 14-én esti 8 órakor, élete 15-ik évében, hosszú szenvedés után történt gyázos elhunytát. A boldogult hült teteme folyó évi szept. hó 16-án délután 4 órakor fog a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Vasvár, 1902. szeptember 15-én. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!

— **Anyakönyvi statisztika.** A községi anyakönyvi-hivatalban az utóbbi időben a következő születési-és halalozási-eseteket jegyezték be:

Születés.
Szeptember 11-én. *Feucht* Sándor és *Randveg* Julianna leánya, *Teréz*, róm. kath.
Szeptember 10-én. *Török* János és *Müllner* Adel leánya, *Adel*, róm. kath.
Szeptember 14-én. *Lakatos* László és *Pintér* Anna fia, *Ferenc*, róm. kath.
Szeptember 11-én. *Csánits* András és *Biegner* Anna leánya, *Katalin*, róm. kath.

Halalozás.
Szeptember 15-én. *Halper* Teréz, róm. kath., 1 éves, ököhurut.

Szeptember 15-én. *Hadussi* István napszámos, róm. kath., 52 éves, tüdővész.

Szeptember 15-én. *Miklós* Anna, ág. hitv. ev., 17 napos, rángógöres.

— **A község-szombathelyi vasút üzleti kimutatása** 1902. Aug. haváról:

Szállított személyek	11170	egyen
Szállított javak	1030	tonna
Személyek s podgyász utáni bevétel	5674	kor.
Bevétel a szállított javak után	2827	"
Összes bevétel	8501	"
Kilométerenkint	500	"
Az előző év Aug. havi összes bevétel	8700	"
Kilométerenkint	512	"
A km.-kinti emelkedés	2:3	%

Eredmény az év elejétől Aug. hó végéig:

Szállított személyek	75772	egyen
Szállított javak	4474	tonna
Személyek és podgyász utáni bevétel	37799	kor.
Bevétel a szállított javak után	21872	"
Összes bevétel	59671	"
Kilométerenkint	3510	"

Az előző év első 8. hónapjának bevétel:

Személyek s podgyász után	38459	kor.
Javak után	21987	"
Összes bevétel	60446	"
Km.-kint	3556	"
A csökkenés km.-kint	1:4	%

Évi átlagos km.-kinti bevétel:

Az 1902. évben	5265	kor.
Az 1901. évben	5434	"

— **Temesvári Szt.-Mihály országos vásár.** Temesvárról írják a következőket: Általában ismert dolog, hogy a temesvári lovasarok, a m. a felhajtás mérvét illeti, — mint ez a földművelésügyi minisztérium statisztikai összeállításából is kitűnik — a legnevezetesebbek az országban. — Minthogy számos gazda a szarvasmarhatorgalmat bénító zarak következtében melyek a marhaállomány kedvező és gyors értékesítését akadályozzák normális viszonyok beálltáig előszeretettel lovakat tart, a szeptember hó 25—29-ig tartandó országos vásáron igen nagy felhajtás és vétel remélhető. De a gyümölcskereskedés tekintetében is kiváló fontossággal bír a szeptemberi vásár. Vidékünk gyümölcstermése az idén úgy mennyiség, mint minőség tekintetében kielekítő s Torontalmegyéneke e fogyasztási cikkel való ellátása Temesváron át hajón atrakással történik; de más gyümölcsszegény vidékek is szükségletüket a temesvári piacon fedezik s így városunk mint állandó tranzitó állomás is mindinkább fontosabb lesz. A városnak vevők és eladók által való élénk látogatásának természetes következménye hogy az iparosok és kereskedők is előreláthatólag kedvező eladásokat fognak eszközölhetni, annyival inkább, mert az idén elég jó és bő termésünk van.

— **Friss asztali szőlő.** és di n n y e kapható *Waisbecker* Ede utóda, *Schaur* József fűszer és csemege-kereskedésében.

— **Figyelmeztetés.** Mai számunk hirdetési rovata egy hirdetést tartalmaz a híres *Salignac*-cognacgyártól, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Különfelek.

* **A kertész, mint operateur.** Találkozik az utcán két ur, akiknek egyike ugyancsak siet.

— Hova, hova, olyan sebbel-lobbal? — kérdi a másik.

— Megyek egy kertészhez, megoperáltatom magamat!

— Micsoda? Miféle operáció lehet az, amit egy kertész végez el?

— Mitéle? Hát tudod a „rózsabimbó és a méh” már a könyökömmel nő ki . . .

* **A csendörök új egyenruhája.** Régi panasza a csendöröknek, hogy mostani egyenruhájuk, különösen nyár idején rendkívül célszerűtlen; a ruházat nagy súlyllyal nehezedik az emberre. Ehhez hozzájárul még az is, hogy teljes felszereléssel kell a csendöröknek szolgálatot teljesíteni. A honvédelmi miniszteriumban ezt belátták és könnyíteni is fognak a csendörökön, amennyiben meleg nyári napokon nem lesznek kötelesek a köpönyeget magukkal vinni; azonkívül kapnának nyárra világos mosható nadrágot és könnyebb kalapot.

Az elnök utja. Közeledvén az elnök-választás ideje, *Roosevelt* elnök körutrá indult s először a keleti államokat ejtette útjába. Connecticut államot látogatta meg első ízben s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Hogy másfelé is lelkesedéssel, ünnepségekkel fogadják, az bizonyos.

A nyugati államok hatalmas pusztáinak vad fiaihoz is eljutott a hír, hogy *Roosevelt*, a „vad lovasok” egykori ezredese fel fogja keresni körutjában a nyugati helyeket.

Lette erre nagy riadalom és öröm. A hajdani vadlovasok látni akarják egykori vitéz ezredesüket, a csikósok egytől-egyik kezét akarnak szorítani a vad-lovasok ezredeséből elnökké lett *Roosevelt*-t.

Nagy a készülődés a nyugat hatalmas pusztáin. A vakmerő csikósok olyan módját találták ki a tisztelgésnek, a mely a maga nemében pártlanul áll.

Omahában nagy tüzijátékot rendeznek *Roosevelt* tiszteletére, olyat, a minőt még Omahában nem láttak. De ez még mind semmi. Elhatározták a merész csikósok, hogy lóháton mennek az elnök elé és pedig hatszáz mértföldnyi távolságra.

A hajdani „vad-lovasok” most járják be a pusztákat és szedik össze azokat, akik a versenyben részt

akarnak venni. Mert ez a hatszáz mértföldes lovaglás valóságos verseny lesz, a melyben Amerika legjobb lovasai vesznek részt. Arról van ugyanis szó, hogy a hatszáz mértföldnyi távolságot ki teszi meg előbb s ki szorít elsőnek kezét az elnökkel.

A hatalmas utat lovon kell megtenni, tehát lónak és lovasnak ugyancsak meg kell állania a sarat.

Deadwood south dakotai városból indulnak a versenyzők Omahába. A ki elsőnek érkezik, az a dicsőségen felül még ezer dollárt is kap 20 dolláros aranyakban.

Ilyen merész terv csak a vadlovasok agyában születhetik meg. Egész Amerika érdeklődéssel néz az idegizgató verseny elé, a melyre a vad nyugat leghevesebb alakjai jelentkeztek.

A versenyzők között ott van a világhírű *Jesse* James egykori rabló-hadnagya *Middleton*, ismertebb nevén „*Doc*” is, a ki most *Black Hills* város vagyonos és köztisztelőben álló polgára. De ott vannak a versenyzők között mindazok, a kik adnak valamit a „renomé”-ra. Eddigelé állítólag két csikos-leány is jelentkezett a versenyre.

Irodalom és művészet.

(*) **Kossuth és a magyar irodalom.** A magyar sajtó természetszerűen elsősorban *Kossuth* Lajos emlékével foglalkozott mostanában, de valósággal pártatlan dolog az, a mit a nagy ünnepnap alkalmából a *Független Magyarország*, a függetlenségi- és 48-as pártnak ez a jelesen szerkesztett közlönye nyújtott. A *Független Magyarország*, mely rövid fennállása dacára máris a legnépszerűbb napilapok egyike, *Kossuth* Lajos születésének százados évfordulóján hatvanegy oldal terjedelemben jelent meg, amire még eddig a magyar zsurnalisztikában nem volt eset. Ez a megkapóan érdekes szám nemcsak a terjedelménél, hanem a tartalmánál fogva is megérdemli, hogy foglalkozzunk vele. A függetlenségi- és 48-as párt több vezértérftől közölt cikkeket a *Független Magyarország*-nak ez a száma, melynek nagy része természetesen *Kossuth* Lajos emlékének van szentelve és a mely számos, érdekes illusztrációt is közöl. Történelmi, nagy beccsel bírnak *Kossuth* Lajosnak azok az eddig ismeretlen levelei és értekezései, melyeket a *Független Magyarország* e számban tett közzé s a melyek újabb adalékai *Kossuth* Lajos óriási nagyságának. Meg kell jegyeznünk, hogy a nagy *Kossuth*-ünnepet először a *Független Magyarország* kezdeményezés óta valóságos bucsujáró hely volt az érdeklődők a *Független Magyarország* szerkesztősége és kiadóhivatala, a mely Budapesten, IV. Váci-utca 51. sz. alatt van. Elsősorban e lap érdeme az, ha a *Kossuth*-ünnep oly fényesen sikerült. A *Független Magyarország*, bárha a legolcsóbb napilap, szeptember 19-ke alkalmából elfűzetőit *Kossuth* Lajosnak egy nagyszabású és remek kivitelű arcképevel ajándékozta meg.

Közgazdaság.

§ **A II. országos szőlészeti és borászati kongresszus előkészítő bizottsága** ma tartotta *Bernáth* Béla országgyűlési képviselő, előadó bizottsági elnök és dr. *Kövessi* Ferencz kir. szőlészeti és borászati felügyelő, előkészítő-bizottsági előadó vezetése mellett igen nagyszámú bizottsági tag jelenlétében a kongresszus megejtése előtti utolsó összejövetelét. Tárnya az ülésnek azon kongresszusi előadások és határozati javaslatok megbeszélése volt, melyek főként a borértékesítési dolgokkal állanak szoros összefüggésben. Elhatározta a bizottság, hogy a borértékesítési ügyet a kongresszuson a lehető legalaposabb vita tárgyává fogja tenni s a már régebben kitűzött borértékesítési előadás és vitán kívül külön fogja tárgyalni a borértékesítő szövetkezetek ügyének kérdését is, melyeknek megalakítására a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett igen fontos szükségét látja az egész ország. Elhatározta a bizottsági ülés továbbá, hogy a borértékesítési dolgokat épen fontosságuknál fogva a kongresszus legelső napjaira fogja kitűzni, miáltal az előadások sorrendje némileg változást szenvedett és pedig:

Szept. 24-én d. e. 9 órától: 1. Borértékesítés (vám-tarifita-főlemelés, adóleszállítás, Warrant-kölcsön-ügy stb.), előadó: *Baross* Károly; 2. Jelentés a magyar szőlőművelők országos egyesülete megalakítása ügyében, előadó: *Drucker* Jenő dr. 3. A viharágyúzás terén elért eredményekről, előadó: *Raum* Oszkár. D. u. 9 órától: A borértékesítő szövetkezetek megalakításáról, előadó: *Baross* Károly.

Szept. 25-én d. e.: 1. A Szőlőoltás szabályai különös tekintettel az ugynevezet előhajtással való szőlőoltványkészítésre, előadó: *Kosinsky* Viktor. 2. Az amerikai fajok újabb hibridjeiről, különös tekintettel hazánk klímájára és a hazai meszes talajokra, előadó: *Kövessi* Ferenc dr. 3. Az ojtványtelepítés és a szénkénegezés terén észlelt visszaesések okairól és azok megelőzéséről, előadó: *Engelbrecht* Károly. D. u. kirándulás. I. csoport. *Palugyay* J. pincészetek megtekintésére. II. csoport. *Pozsony* vidékének nevezetesebb szőlői megtekintése.

Szept. 26-án d. e.: 1. A szőlő fakó-rothadásáról, előadó: *Istvánti* Gyula dr. 2. A felér pecsenye- és csemege-borok szüreteléséről, erjesztéséről és kezeléséről, előadó: *Rácz* Sándor. 3. A bor törésének okairól, előadó: *Kramsky* Lajos. D. u. kirándulás a közeli szőlőkbe és hajón *Dévénybe*, innen *Németóvárra* és *Carantunhoz*, a milleniumi emlékek és római amphiteatrum romjainak megtekintése van tervbe véve.

A kongresszus tagjai szeptember hó 23-án az ülések megnyitása előestéjén ismerkedés céljából *Palugyay* J. ligeti kioskjában fognak összejönni, hol esti 8 órakor lesz a tagok találkozója.

